

Verkiezingen voor iedereen

Actieplan toegankelijk
stemmen in makkelijke taal

Toegankelijk stemmen

Er zijn verschillende verkiezingen.

Bijvoorbeeld die voor de Tweede Kamer.

Of voor de gemeenteraad.

Bijna iedereen van 18 jaar en ouder mag dan gaan stemmen.

Veel mensen kunnen niet makkelijk zelf stemmen.

Sommige mensen hebben een lichamelijke beperking.

Zij zitten bijvoorbeeld in een rolstoel of ze zijn blind.

Maar ook voor andere mensen is stemmen lastig.

Zoals voor mensen die lezen moeilijk vinden.

Of mensen met een (licht) verstandelijke beperking.

Of mensen met dementie.

Toch moet iedereen kunnen stemmen.

Zoveel mogelijk zonder hulp van anderen.

Daarom is er dit actieplan.

VN-verdrag Handicap

- Het actieplan wil belemmeringen weghalen.
- En zorgen dat iedereen zelf kan stemmen.
- Zo doet Nederland wat in het VN-verdrag Handicap staat.
- Dat verdrag gaat over de rechten van mensen met een beperking.
- Zij hebben dezelfde rechten als iedereen.
- Er staat in dat belemmeringen weg moeten.
- Zodat mensen met een beperking kunnen leven zoals anderen.

Zo werkt het actieplan

- Het actieplan loopt van 2025 tot en met 2029.
- Eerst hebben we gekeken hoe het nu is om te stemmen.
- In 2027 kijken we of het stemmen beter gaat.
- En aan het eind van het actieplan kijken we nog een keer.

Na elke verkiezing kijken we hoe het was om te stemmen.

We praten met mensen met een beperking.

En met mensen die lezen en schrijven moeilijk vinden.

En met organisaties die voor deze mensen opkomen.

Bij elke verkiezing is er een meldpunt.

Dat meldpunt heet 'Meldpunt onbeperkt stemmen'.

Hier kunnen mensen opgeven of ze problemen hadden bij het stemmen.

We kijken ook naar deze meldingen.

We kijken op verschillende momenten naar het actieplan.

En naar wat er nog nodig is.

Zo maken we het stemmen voor iedereen toegankelijk.

Vier actiepunten

Er zijn vier punten waar het actieplan aan werkt:

1

Toegankelijke informatie
over verkiezingen

2

Toegankelijke stemlokalen

3

Toegankelijk stemmen

4

Toegankelijke informatie
en samenkomsten van
politieke partijen

1 Toegankelijke informatie over verkiezingen

Mensen die gaan stemmen hebben informatie nodig.
Zij moeten weten waar zij naartoe moeten om te stemmen.
Op wie zij kunnen stemmen.
En waar de verkiezing over gaat.
Deze informatie moet begrijpelijk zijn.
En makkelijk te vinden.

Zo is het nu:

Voor elke verkiezing maakt het ministerie van Binnenlandse Zaken toegankelijke informatie.

Alleen kan niet iedereen de informatie vinden.

En er zijn gemeenten die de toegankelijke informatie niet gebruiken.

Dit is bijvoorbeeld een probleem voor mensen met een verstandelijke beperking.

En voor mensen met dementie.

Soms is er wel begrijpelijke informatie.

Maar houdt die geen rekening met een beperking.

Zo is er te weinig informatie voor doven.

En voor mensen die niet goed kunnen lezen.

En veel informatie is digitaal.

Dat is lastig voor mensen die niet met een computer of smartphone omgaan.

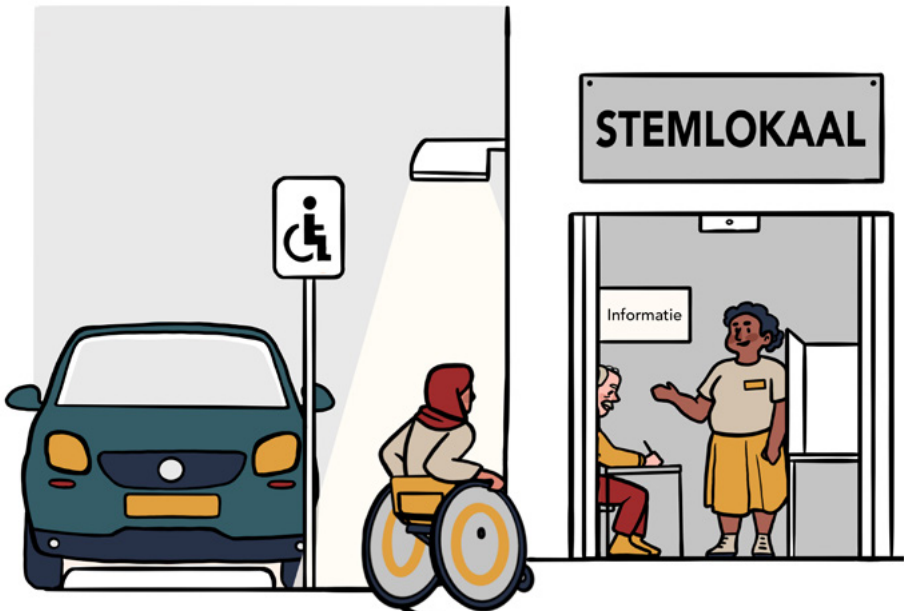
Dit gaan we doen:

- Onderzoeken welke informatie mensen nodig hebben. En deze informatie maken en laten controleren door de mensen om wie het gaat.
- Informatie maken in andere talen. Zodat mensen in het Nederlands Koninkrijk de informatie ook begrijpen. Die talen zijn Papiaments en Engels en Nederlandse gebarentaal.

- Op de website **elkestemtelt.nl** komt informatie speciaal voor mensen met een beperking.
En voor mensen die lezen moeilijk vinden of die het lastig vinden om met computers om te gaan.
- Zorgen dat de website **elkestemtelt.nl** bekend wordt bij mensen met een beperking.
- Zorgen dat gemeenten de website **verkiezingentoolkit.nl** gebruiken.
Op deze site staat hoe zij informatie toegankelijk moeten maken.
De informatie op deze site is ook toegankelijk.
Deze website is speciaal voor mensen die werken bij gemeenten.
- Duidelijke informatie maken voor de website **waarismijnstemlokaal.nl**.
Op deze website kunnen mensen vinden waar zij kunnen stemmen.
En of er hulpmiddelen voor hen zijn.
En of zij er bijvoorbeeld met een rolstoel naar binnen kunnen.
- Zorgen dat iedereen de website **waarismijnstemlokaal.nl** kent.
We vragen gemeenten om een link naar deze website op hun website te plaatsen.

2 Toegankelijke stemlokalen

De plek waar mensen stemmen heet het stemlokaal. Iedereen met een lichamelijke beperking moet in een stemlokaal kunnen komen. Gemeenten zorgen voor toegankelijke stemlokalen.

Zo is het nu:

Stemlokalen zijn niet overal toegankelijk.
Soms kunnen mensen met een rolstoel niet naar binnen.
Soms is het er te donker voor mensen die niet goed zien.
Er zijn niet altijd hulpmiddelen in en bij het stemlokaal.
Zoals een vergrootglas of een parkeerplaats voor mensen met een beperking.

Dit gaan we doen:

- Onderzoeken wat er nodig is zodat stemlokalen voor iedereen toegankelijk zijn.
En de regels over toegankelijke stemlokalen aanpassen.
- Op tijd aan gemeenten doorgeven wat de nieuwe regels zijn.
- Een lijst maken met tips voor hulpmiddelen.
Met deze lijst kunnen gemeenten de stemlokalen toegankelijker maken.
- Aan gemeenten vertellen waar zij meer informatie kunnen vinden.
Er is bijvoorbeeld informatie over mensen met oogproblemen.
Maar ook over mensen met dementie.
Met deze informatie kunnen gemeenten de stemlokalen toegankelijker maken.
- Mensen met een beperking mee laten praten over het inrichten van stemlokalen.
- Luisteren naar de problemen van gemeenten en van mensen met een beperking.
En samen bedenken hoe stemlokalen toegankelijker kunnen worden.

3 Toegankelijk stemmen

Toegankelijk stemmen gaat over verschillende dingen. Zoals over de stempas, het stembiljet en de kiezerspas. En over het stemhokje en hulpmiddelen om te kunnen stemmen.

Op het stembiljet staan de namen van de mensen op wie je kunt stemmen. En op de stempas staat in welke gemeente je mag stemmen. Zonder stempas mag je niet stemmen.

Met een kiezerspas kun je in een andere gemeente stemmen dan waar je woont. De kiezerspas moet je zelf aanvragen bij de gemeente.

Zo is het nu:

Voor sommige mensen is het lastig om het stembiljet in te vullen.

Omdat het biljet veel kleine letters heeft.

En omdat het biljet heel erg groot is.

Er zijn ook mensen die niet zelf een potlood vast kunnen houden.

Mensen krijgen de stempas van hun eigen gemeente vanzelf met de post.

Soms gaat iemand liever in een andere gemeente stemmen.

Bijvoorbeeld omdat die persoon daar werkt.

Mensen kunnen dan een kiezerspas aanvragen op het gemeentehuis.

Dit lukt niet iedereen.

Sommige mensen willen de kiezerspas liever digitaal aanvragen.

Dat kan nu niet overal.

In sommige stemlokalen is het druk.

Dit is voor mensen die niet goed tegen prikkels kunnen vaak lastig.

Zo is het nu:

Het stemhokje is de plek waar je stemt.

Daar mag niemand bij zijn.

Dat mag alleen bij mensen met een lichamelijke beperking die hulp nodig hebben.

Toch zeggen veel meer mensen dat zij graag iemand meenemen in het stemhokje.

Om te helpen met stemmen.

Dit gaan we doen:

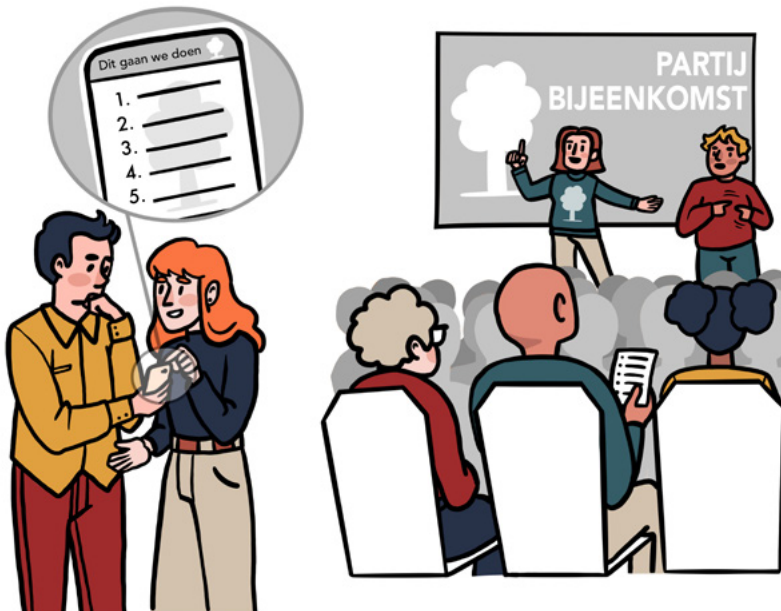
- De wet over hulp in het stemhokje aanpassen.
Zodat iedereen die dat nodig heeft, hulp kan krijgen.
- Zorgen dat iedereen deze nieuwe wet kent.
Mensen met een beperking, maar ook mensen die in het stemlokaal werken.
- Testen met een kleiner stembiljet.
Dit gebeurt bij de verkiezing voor de gemeenteraad in 2026 in een paar gemeenten.
We bespreken daarna hoe het was voor iedereen.
- Zorgen dat gemeenten meer doen voor mensen die niet goed zien.
Gemeenten kunnen daar verschillende hulpmiddelen voor gebruiken.
- Zorgen dat er stemlokalen zijn waar je gebruik kunt maken van een gebarentolk.

- De wet aanpassen waardoor mensen meer digitaal kunnen regelen.
Zoals het aanvragen van een kiezerspas.
Maar ook het regelen van een machtiging.
Dat is wanneer je iemand anders voor je laat stemmen.
- Zorgen dat ook mensen met een beperking in het stemlokaal werken.
Met of zonder begeleiding.
- Zorgen dat er informatie komt over wanneer het druk is in stemlokalen.
Zodat mensen die dat willen, rustig kunnen stemmen.
- De informatie over toegankelijk stemmen voor gemeenten bijwerken.
We vertellen gemeenten hoe kiezers kunnen oefenen met stemmen.
En hoe zij mensen kunnen helpen die doof zijn maar geen Nederlandse gebarentaal kennen.
En we vertellen over een tolk voor mensen die doof en blind zijn.

4 Toegankelijke informatie en bijeenkomsten van politieke partijen

Er zijn in Nederland veel verschillende politieke partijen. Mensen die stemmen, kiezen voor een partij. Zij kiezen een partij uit die het beste bij hen past. Een partij die dezelfde zaken belangrijk vindt als zijzelf. Vaak is dat een partij die voor hen opkomt. Daarom is het belangrijk dat iedereen weet wat een partij wil. Dat kan door informatie van de partij te krijgen. Of door de mensen van de partij te ontmoeten.

Zo is het nu:

Mensen met een beperking vinden de informatie van politieke partijen ontoegankelijk.

Ze vinden het lastig om te begrijpen wat de partijen willen.

Voorals mensen met een verstandelijke beperking vinden dit.

En de bijeenkomsten van partijen zijn niet altijd toegankelijk.

Dit gaan we doen:

- Zorgen dat politieke partijen samenwerken met mensen met een beperking.
Zoals met mensen die moeite hebben met lezen en schrijven.
En met mensen die het moeilijk vinden om met computers of smartphones te werken.
Zodat de informatie van de partijen duidelijker wordt.
En bijeenkomsten van politieke partijen toegankelijk worden.
- Het boekje 'Politiek voor iedereen' aan politieke partijen geven.
Dit boekje helpt om politiek begrijpelijk te maken voor iedereen.
- Onderzoeken wat politieke partijen nog meer nodig hebben om toegankelijk te zijn.
- Zorgen dat mensen in de politiek begrijpelijk praten.

Dit zijn de organisaties die het actieplan hebben gemaakt.
Zij gaan het actieplan uitvoeren:

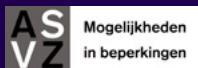
Kiesraad

Deze mensen en organisaties werken mee aan het actieplan:

- mensen met een beperking
- mensen die lezen en schrijven moeilijk vinden
- mensen die computers of smartphones lastig vinden
- de organisaties die voor deze mensen opkomen:

ieder(in)

Hertaling in makkelijke taal en illustraties door Buro Opaal
Vormgeving door Osage